

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΦΥΤΩΝ, ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ &
ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Προς: όπως Π.Δ.
(ηλεκτρονική αποστολή)

 : Καλλισθένους 27 & Θεοφράστου
Τ.Κ. 41335
Πληροφορίες: Δ. Σταυρίδης, Α. Λιακατάς
 : 2413 511119, 2413 511157
 : 2413 511199
 : d.stavridis@thessaly.gov.gr,
a.liakatas@thessaly.gov.gr

2^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (ΠΕ) ΛΑΡΙΣΑΣ

Η Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας Π.Ε. Λάρισας της Περιφέρειας Θεσσαλίας σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Βόλου ενημερώνει τους βαμβακοπαραγωγούς της Π.Ε. Λάρισας για τις απαραίτητες ενέργειες αποτελεσματικής φυτοπροστασίας της βαμβακοκαλλιέργειας.

1. Στόχοι

1.1. Η ενημέρωση των βαμβακοπαραγωγών για την αποτελεσματική φυτοπροστασία στον πραγματικό καλλιεργητικό χρόνο.

1.2. Η έγκαιρη ενημέρωση που αφορά την περίοδο κατά το στάδιο της έναρξης ανθοφορίας και την οργάνωση αποτελεσματικής αυτοάμυνας κάθε βαμβακοφυτείας για όλη την καλλιεργητική περίοδο.

1.3. Η τακτική παρακολούθηση κάθε βαμβακοχώραφου και σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα, να εφαρμόζονται οι συγκεκριμένες καλλιεργητικές πρακτικές φυτοπροστασίας στο σωστό χρόνο, όπως παρακάτω περιγράφονται κατά περίπτωση.

2. Διαπιστώσεις

Στο δίκτυο φερομονικών παγίδων που έχει αναπτύξει η Υπηρεσία μας, όσον αφορά στο πράσινο σκουλήκι, μέχρι στιγμής διαπιστώνονται χαμηλά έως μέτρια επίπεδα συλλήψεων

ενηλίκων (πεταλούδων) πράσινου σκουληκιού στις περισσότερες περιοχές της Π.Ε. Λάρισας, με εξαίρεση την Τ.Κ. Τερψιθέας του Δ. Λαρισαίων και των Τ.Κ. Γλαύκης και Καλαμακίου του Δ. Κιλελέρ όπου εμφανίζονται σχετικά υψηλά επίπεδα συλλήψεων. Με βάση τις παρατηρήσεις από τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούν γεωπόνοι-φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές της Υπηρεσίας μας, προς το παρόν δεν διαπιστώνεται η ύπαρξη ζωντανών προνυμφών (σκουληκιών) πράσινου σκουληκιού πάνω από το όριο επέμβασης.

Όσον αφορά στο ρόδινο σκουλήκι, οι συλλήψεις πεταλούδων ρόδινου σκουληκιού κυμαίνονται σε χαμηλά έως μέτρια επίπεδα στις περισσότερες περιοχές της Π.Ε. Λάρισας, με εξαίρεση την Τ.Κ. Αρμενίου του Δ. Κιλελέρ όπου εμφανίζονται σχετικά υψηλά επίπεδα συλλήψεων. Από τους επιτόπιους ελέγχους, προς το παρόν δεν διαπιστώνεται ύπαρξη προσβολών πάνω από το όριο επέμβασης για το ρόδινο σκουλήκι.

3. Συστάσεις – καλλιεργητικές πρακτικές

Η Υπηρεσία μας συνιστά στους βαμβακοπαραγωγούς από το στάδιο της ανθοφορίας και στη συνέχεια, να βρίσκονται σε αυξημένη ετοιμότητα και να επιθεωρούν επισταμένως την καλλιέργειά τους (κάθε 3 – 4 ημέρες) προκειμένου να διαπιστώνουν έγκαιρα τυχόν εντομολογικές προσβολές για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους, με το μικρότερο οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος. Η επιθεώρηση των βαμβακοκαλλιεργειών συνιστάται να γίνεται πρωινές ή απογευματινές ώρες διασχίζοντας το χωράφι διαγώνια και εξετάζοντας 100 φυτά σε διαφορετικά σημεία της διαγωνίου.

Η Υπηρεσία μας υπενθυμίζει στους παραγωγούς που έχουν τοποθετήσει φερομονικές παγίδες στα χωράφια τους για την **παρακολούθηση του πράσινου και ρόδινου σκουληκιού**, ότι οι συλλήψεις ενηλίκων (πεταλούδων) στις φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν κριτήριο για την εφαρμογή χημικής επέμβασης. Οι φερομονικές παγίδες βοηθούν στον προσδιορισμό της ακριβούς περιόδου αλλαγής των γενεών του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού, και σε συνδυασμό με τον επιτόπιο έλεγχο συμβάλλουν στον προσδιορισμό της καταλληλότερης χρονικής στιγμής για επέμβαση. Σε καμία περίπτωση οι φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν μέσο εκτίμησης του ύψους της προσβολής, είναι όμως σημαντικό εργαλείο εκτίμησης του κινδύνου. Η σοβαρότητα της προσβολής είναι συνάρτηση: 1) του αριθμού και της ηλικίας των ζωντανών προνυμφών (σκουληκιών) που διαπιστώνονται από τις επιτόπιες επισκέψεις στους

αγρούς και 2) του σταδίου ανάπτυξης της καλλιέργειας. Ουσιαστικό κριτήριο για την απόφαση λήψης ή όχι μέτρων αντιμετώπισης είναι μόνο τα αποτελέσματα των επιτόπιων δειγματοληψιών στα όργανα των φυτών (χτένια, άνθη, καρύδια).

Η Υπηρεσία μας επισημαίνει ότι οι προσβολές που προκαλεί το πράσινο σκουλήκι στο παρόν στάδιο του βαμβακιού δεν είναι σημαντικές λόγω της ικανότητας του φυτού να αναπληρώνει τα κατεστραμμένα καρποφόρα όργανα. Επίσης, η δράση του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού στο παρόν βλαστικό στάδιο του βαμβακιού, δύναται να αναχαιτιστεί από τη δραστηριότητα των ωφέλιμων εντόμων που έχουν εγκατασταθεί και που είναι χρήσιμα στις επόμενες και πιο καταστρεπτικές γενεές. Γι' αυτό παρακαλούνται οι παραγωγοί να μην προβαίνουν σε χημική επέμβαση «προληπτικά», αφού οι αυξημένοι πληθυσμοί ωφέλιμων εντόμων που παρατηρούνται από τους επιτόπιους ελέγχους συμβάλλουν σημαντικά στην καταπολέμηση του πράσινου και ρόδινου σκουληκιού. Στο παρόν στάδιο και εφόσον απαιτηθεί χημική καταπολέμηση, τότε αυτή πρέπει να διενεργείται με εντομοκτόνα εκλεκτικής δράσης που είναι φιλικότερα προς τα ωφέλιμα έντομα.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: Η Υπηρεσία μας τονίζει ότι στο παρόν στάδιο της καλλιέργειας, το κατώτατο όριο επέμβασης για το πράσινο σκουλήκι είναι 6-8 ζωντανές **νεαρές** προνύμφες (σκουλήκια 1ου και 2ου σταδίου, μήκους μέχρι 1 εκατοστό) κατά μέσο όρο ανά 100 φυτά ή χρηστικά μία (1) **νεαρή** προνύμφη στα φυτά ενός μέτρου επί της γραμμής κατά μέσο όρο.

ΡΟΔΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: Όσον αφορά στο ρόδινο σκουλήκι, στο στάδιο της ανθοφορίας το κατώτατο όριο επέμβασης είναι 20% προσβεβλημένων λουλουδιών (ροζέτες) σε τυχαίο δείγμα 100 λουλουδιών από τουλάχιστον 5 αντιπροσωπευτικά σημεία της φυτείας. Στις περιπτώσεις που από τον επιτόπιο έλεγχο προκύπτουν προσβολές σε ποσοστό άνω του 20%, τότε και μόνο θα πρέπει οι παραγωγοί να προβούν σε χημικό ψεκασμό. Σ' όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις συνιστάται στους παραγωγούς να μην προβαίνουν σε βιαστικούς ψεκασμούς.

Η χημική καταπολέμηση του πράσινου σκουληκιού είναι πιο αποτελεσματική όταν γίνεται στο 1ο ή στο 2ο στάδιο της προνύμφης (μήκος έως 1 εκατοστό) διότι οι μεγαλύτερης ηλικίας προνύμφες δεν είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες στα εντομοκτόνα. Ο ψεκασμός θα πρέπει

να διενεργείται κατά τις απογευματινές ώρες και μετά τη δύση του ηλίου διότι αφενός μεν τότε αυξάνεται η δραστηριότητα των προνυμφών και κατ' επέκταση η αποτελεσματικότητα του ψεκασμού, αφετέρου δε για την προστασία των μελισσών. Επισημαίνεται ότι εφόσον απαιτηθεί επέμβαση με φυτοπροστατευτικά μέσα και επαναληπτικοί ψεκασμοί, τότε είναι επιθυμητή η εναλλαγή σκευασμάτων διαφορετικής δράσης και διαφορετικής χημικής ομάδας κάθε φορά, και να αποφεύγεται η χρήση του ίδιου εντομοκτόνου περισσότερο από δύο (2) φορές την καλλιεργητική περίοδο για τη μείωση της πιθανότητας ανάπτυξης ανθεκτικότητας του σκουληκιού σε αυτό.

Παρακαλούνται οι συνάδελφοι Γεωπόνοι (καταστήματα γεωργικών εφοδίων, Γραφεία Αγροτικής Οικονομίας κ.α.) και οι βαμβακοπαραγωγοί που πιθανόν εντοπίσουν σημαντική εντομολογική προσβολή ή οποιοδήποτε άλλο ανησυχητικό σύμπτωμα σε βαμβακοκαλλιέργειες, να επικοινωνήσουν άμεσα με την Υπηρεσία μας (τηλ.: 2413 511119, 2413 511157) και με το ΠΚΠΦΠ & ΦΕ Βόλου (τηλ: 24210 66525), έτσι ώστε να εκδοθεί προειδοποίηση για την ευρύτερη περιοχή.

4. Εφαρμογή ψεκασμών με Φυτοπροστατευτικά Προϊόντα

Η Υπηρεσία μας ενημερώνει ότι οι βαμβακοπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνο υπεύθυνοι για την τελική απόφαση εφαρμογής χημικών σκευασμάτων, του είδους των σκευασμάτων που θα επιλέξουν, καθώς και του τρόπου και χρόνου χρησιμοποίησης αυτών, παράγοντες που συμβάλουν στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειας. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των παρασκευαστών οίκων για την αναλογία χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, τη συνδυαστικότητά τους, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, καθώς και για τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης. Τα αγροχημικά πρέπει να χρησιμοποιούνται πάντοτε σύμφωνα με την ετικέτα. Σύμφωνα με τα άρθρα 9§3 και 10§3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ8^Α) όποιος χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα υπόκειται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Επιπλέον, πρέπει να αποφεύγονται οι ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα, ενώ όπου κρίνεται αναγκαίο, οι ψεκασμοί πρέπει να γίνονται την ώρα που δεν δραστηριοποιούνται οι μέλισσες, δηλαδή κατά τις απογευματινές ώρες κυρίως και μετά τη

δύση του ηλίου. Οι βαμβακοπαραγωγοί οφείλουν να προειδοποιούν τους μελισσοκόμους ώστε να απομακρύνουν τα μελίσσια τους από την περιοχή του ψεκασμού. Για τον σκοπό αυτό, οι μελισσοκόμοι θα πρέπει απαραίτητως να αναγράφουν στις κυψέλες τον κωδικό τους, το τηλέφωνο και τη διεύθυνσή τους ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη ειδοποίησή τους.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
Δ/ΝΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΕ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΦΟΥΝΤΖΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. ΠΚΠΦΠ & ΦΕ ΒΟΛΟΥ
2. ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
3. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ
4. ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ
5. ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
6. ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ
7. ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
8. ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
9. ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ
10. ΟΜΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ